

# СЕКЦІЯ ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ

УДК 75.047

*О.В. Острогляд, старший викладач  
Полтавський національний технічний  
університет імені Юрія Кондратюка*

## ОСОБЛИВОСТІ ПЛЕНЕРУ «ЛІНІЇ МІСТА»

Архітектурний пейзаж, зображення в живописі та графіці реальної чи уявної архітектури в природному середовищі, жанровий різновид пейзажу. Архітектурний пейзаж виникає в епоху еллінізму (помпейські розписи), розвивається у добу Середньовіччя як архітектурний фон релігійних оповідних сцен і формується як самостійний жанр у ренесансному живописі як втілення уявлень про ідеальне архітектурне середовище, чи зображення знаменитих архітектурних видів і інтер'єрів (П'єро делла Франческа, Рафаель Санті).



Рис. 1. Фотографії із пленерів «Лінії міста» за 2016 та 2017 роки, роботи автора

Окремим типом архітектурного пейзажу стали перспективні види міст, садиб, вілл, або паркових ансамблів із будівлями – ведуги (Джованні Антоніо Каналь (Каналетто), Бернардо Беллотто, Франческо Гварді). Міський пейзаж – один з улюблених жанрів «малих голландців» XVII століття, у числі яких Пітер Санредам, Ян ван дер Хейден, брати Іов Беркхейде і Герріт Беркхейде.

В архітектурному пейзажі велику роль грає лінійна і повітряна перспектива, що дозволяє зв'язати разом природу і архітектуру.

Починаючи з XIX століття набуває популярності робота на пленері. Пленер – слово французького походження, що буквально перекладається, як робота на відкритому просторі.

При підготовці архітекторів робота із архітектурним пейзажем на пленері відбувається під час проходження живописної на ознайомчій практик. А з 2015 року практичною складовою Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, молодих учених і науково-педагогічних працівників «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» започатковано проведення тематичного пленеру «Лінії міста». Пленер «Лінії міста» – це графічний пленер над архітектурним пейзажем на задану тему в обмежений часовий інтервал.

Перший пленер «Лінії міста» (16 жовтня 2015 р.) був обумовлений зображенням чотирьох архітектурних споруд: Житлові приміщення (Житловий будинок з вбудованим архівом, Їдальня Теплової) II пол. XIX ст. по вул. Гоголя, 29/14, Будинок просвітницький ім. М.В. Гоголя 1900, 1961, по вул. Гоголя, 22, Аптека, управління у справах споживачів у Полтавській області (Облкниготорг, Будинок товариства «Ромашка») 1901, по вул. Пушкіна, 16, Бібліотека і земський музей (Обласний архів) 1901, по вул. Пушкіна, 18/24. А саме завдання складалося із трьох варіантів: потрібно було вирішити образ архітектурної споруди, деталь та перспективу вулиці із включенням заданих будівель.

Другий пленер «Лінії міста» (18 листопада 2016 р.) став першим із вирішення і роботи над однією архітектурною спорудою в даному випадку це був Петровський Полтавський кадетський корпус 1840 по 1918 роки, по вул. Соборності, 42 (Жовтнева). Завдання полягало із зображення архітектурного об'єкту в контексті середовища, і образ, деталь.

Третій пленер «Лінії міста» (10 листопада 2017 р.) була продовжена робота над одним архітектурним об'єктом і це став будинок Дворянського і Селянського банку, 1906-1909 років, по вул. Соборності, 39 (Жовтнева).

Пленер «Лінії міста» відкритий для усіх бажаючих, більша частка учасників є студенти архітектурного факультету Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка різних курсів навчання, а також інших архітектурних навчальних закладів України – Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, Кіровоградського будівельного коледжу, Миргородського художньо-промислового коледжу ім. М.В. Гоголя, тощо.

У ХХІ столітті пленер перетворюється із звичайної художньої практики на відкритому повітрі у самостійне соціокультурне дійство, яке грає важливу роль у комунікації творчих особистостей, та у підготовці майбутніх архітекторів.

#### *Література*

1. Buttafava C. *Visioni di città nelle opere d'arte del Medioevo e del Rinascimento* / Claudio Buttafava., 1963. – 79 с.

2. Кокорина Е. Г. Неформальные и «дикие» пленэры в Крыму / Е. Г. Кокорина, А.С. Якушкова. // *Культура народов Причерноморья*. – 2013. – №258. – С. 160 – 162.